

BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
PODRUŽNICA/FILIJALA BANJA LUKA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
ФИЛИЈАЛА БАЊА ЛУКА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY
BRANCH OFFICE BANJA LUKA

29-05-2020

Број: ЈН2-02-07-1-928-6/20
Бања Лука, 27.05.2020.године

Канцеларија за разматрање жалби БиХ филијала Бања Лука, рјешавајући по жалби кандидата/понуђача „Bes. Co“ d.o.o. Сански Мост, број: 565/20 од 13.04.2020. године, изјављене против Тендерске документације број: 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године Уговорног органа МХ „ЕРС Требиње“ МП а.д. Требиње З.П. „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње у отвореном поступку за набавку роба „набавка материјала за мјерна мјеста и прикључке“. На основу члана 93. став(8) и члана 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник БиХ", број: 39/14), члана 231. став(1) Закона о управном поступку БиХ ("Сл. гласник БиХ", број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), на сједници, одржаној дана 27.05.2020.године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Жалба кандидата/понуђача „Bes. Co“ d.o.o. Сански Мост, број: 565/20 од 13.04.2020. године, изјављене против Тендерске документације број: 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године Уговорног органа МХ „ЕРС Требиње“ МП а.д. Требиње З.П. „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње у отвореном поступку за набавку роба „набавка материјала за мјерна мјеста и прикључке“. усваја се као дјелимично **основана**.
2. **Поништава се** тендерска документација број: 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године,
3. **Усваја се** захтјев за поврат уплаћени средстава на име накнаде за покретање жалбеног поступка у износу од 2.000,00 КМ.
4. **Одбија се** захтјев за накнаду трошкова правног заступања за састав одговора Жалиоца на изјашњење Уговорног органа од стране адвоката.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Уговорни орган МХ „ЕРС Требиње“ МП а.д. Требиње З.П. „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње (у даљем тексту: Уговорни орган) донио је Посебну одлуку о покретању поступка јавне набавке број: 01-НО-0112-ХП-169-13-03/19 од 15.02.2019.године, и објавио је обавјештење на Порталу јавних набавки број: **1081-1-1-110-3-92/19** од 29.10.2019.године.

Уговорни орган донио је Одлуку број: 02-0147-1835-02/19 од 28.10.2019.године, којим је именовао Комисију за јавну набавку.

Незадовољан садржајем Тендерске документације кандидат/понуђач ЕКП „ЕЛКЕР“ а.д. Љубија, изјавио је жалбу број: 451/19 од 14.11.2019. године.

Канцеларија за разматрање жалби филијала Бања Лука донијела је Рјешење број: ЈН2-02-07-1-2913-7/19 од 26.12.2019.године, којим је жалба кандидат/понуђач ЕКП „ЕЛКЕР“ а.д. Љубија, усвојена као основана, те су поништене ставке 52, 53, 54 и 55. тендерске документације.

Уговорни орган сачинио је измјену Тендерске документације број: 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године.

Незадовољан садржајем измјењене Тендерске документације кандидат/понуђач „Bes. Co“ d.o.o. Сански Мост, (у даљем тексту: Жалилац) изјавио је жалбу број: 451/19 од 14.11.2019. године, а која је путем Уговорног органа у складу са чланом 107. Закона о јавним набавкама, прослијеђена овом органу и запримљена код истог дана 24.04.2020.године.

У жалби Жалиоца се наводи:

Подносилац жаибе у складу са чланом 99. и 101. став 1. под б) Закона о јавним набавкама у законском року изјављује жалбу на Тендерску документацију “Набавка материјала за мјерна мјеста и прикључке” број набавке 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године од стране Уговорног органа МХ“ЕРС“МП а.д. ТРЕБИЊЕ ЗП“ЕЛЕКТРО-ХЕРЦЕГОВИНА“ а.д.Требиње.

Жалба је благовремена, допуштена и изјављена од стране овлашћеног лица.

1. На страни 35/64 ТД Техничке спецификације УО под ставком 11 и 12 захтјева:

„11) Стезаљка IOS 2 минимално 16-120/2,5-35;

12) Стезаљка IOS 1 минимално 6-95/1,5-16”

Такође, на страни 45/64 ТД за позиције 11-12 Изоловане стежаљке УО захтјева:

„Доставити комплетне извјештаје о типском испитивању стежаљки по стандарду EN50483 од стране независне акредитоване лабораторије као и копију опсега акредитације лабораторије која потврђује да је лабораторија акредитована да врши испитивања по стандарду EN50483.”

а) Захтјев УО за минималан опсег прихватања проводника 16-120/2,5-35 и 6-95/1,5-16 НИЈЕ оправдан, јер је УО у предметној техничкој спецификацији захтјевао проводнике искључиво пресека 16, 35, 50 и 70 мм². Нигдје у ранијим набавкама се не спомињу проводници веће површине попречног пресека од 70 мм². Поред тога, Правилником о прикључењу потрошача на нисконапонску дистрибутивну мрежу Електропривреде РС, је дефинисано да се надземни кућни прикључци изводе искључиво проводником пресека 16 мм². Дакле дефинисање минималног опсега пресека проводника није извршено на основу објективних потреба, већ на основу каталога једног од произвођача.

б) УО захтјева достављање комплетних извјештаја о испитивању. Улога независних лабораторија је да се опрема испита, резултати упореде са захтјевима нормативних докумената и да мишљење о прихватљивости испитиване опреме. Наведени захтјев упућује да на то да уговорни орган настоји да преузме улогу оцјењивања независних лабораторије чиме концепт испитивања у независним лабораторијама, од стране независних стручних особа, губи смисао.

Сматрамо да су потврде о извршеним испитивањима довољне.

ц) Уговорни орган за ставке:

- ставку 9 - стежаљка IOS 4 - 35-70/2х(6-35) и - ставка 10 - стежаљка IOS 3 -35-70/4Х(6-35), а чија намјена и особине су идентичне као за ставке 11 и 12, није захтјевао достављање комплетних извјештаја о испитивању. Дакле, да би поступак био транспарентан потребно је усагласити захтјеве за достављањем документације за ставке 9, 10,11 и 12 јер је ријеч о опреми идентичне намјене. Селективно захтјевање документације упућује на нетранспарентност поступка. Није јасно који је критеријум уговорни орган примјенио ако за ставке идентичне намјене захтјева различит обим пратеће документације.

д) УО за ставке 11 и 12 захтјева достављање акредитације лабораторије према стандарду EN50483. Наведени захтјев није оправдан јер је акредитација лабораторије јаван документ који се може провјерити на званичним интернет страницама националних агенција за акредитацију. С друге стране уговорни орган онемогућава нуђење опреме према еквивалентном стандарду, а како је то дефинисано чланом 54, ставом 3. Закона о јавним набавкама.

Сматрамо да су наведени захтјеви за минималним опсегом проводника, достављањем комплетних извјештаја о испитивању према егзактно наведеном стандарду, као и за достављањем опсега акредитације лабораторије неоправдани те захтјевамо од УО да исте отклони из предметне Тендерске документације. Такође, напомињемо да у претходном поступку број 02-0147-217-14/19 од 18.06.2019.године исте предметне јавне набавке УО у ТД није захтјевао оспораване карактеристике стежаљки.

2. Обрасцем за цијену понуде под ставком 75 се захтјева,

а) 75 Пластичне пломбе према опису у прилогу ком 15000

Опис дат на страни 44/64 Техничке спецификације је такав да само пластичне пломбе једног произвођача одговарају уговорном органу. Начин дефинисања карактеристика пломби садржи описе који су дискриминишући за све друге произвођаче.

Међутим чланом 54 став 1. и став 2. Законом о јавним набавкама је јасно одређен начин дефинисања техничких карактеристика, у истом је наведено:

"(1) Техничке спецификације морају свим кандидатима/понуђачима омогућити једнак и недискриминирајући приступ надметању. Техничке спецификације ће укључивати, кад год је то могуће, критеријум приступачности за особе са инвалидитетом или критеријум дизајна за све кориснике .

(2) Техничке спецификације, уз поштовање обавезних босанскохерцеговачких техничких правила одређују се:

а) Позивањем на техничке спецификације и, уз уважавање сљедећег редосљеда, на босанскохерцеговачке стандарде којима се преузимају европски стандарди, европска техничка одобрења, заједничке техничке спецификације, међународни стандарди или, ако они не постоје, на босанскохерцеговачке стандарде, босанскохерцеговачка техничка одобрења или босанскохерцеговачке техничке спецификације које се односе на пројектовања, израчун и извођење радова те употребу производа, при чему свака упута мора бити означена ријечима „или еквивалент“.

Самим тим што УО није претходно расписао тендер за избор дизајна и облика пломбе, те што се не захтјева кориштење вијка са рупом (а који је изузетно јефтин и на основу њега се може користити било каква пломба), очигледно је да се у предметном поступку јавне набавке фаворизује пломба једног понуђача а што је супротно члану 3. Закона о јавним набавкама.

Дакле, УО није поступио у складу са чланом 3. Закона о јавним набавкама. Код дефинисања захтијеваних техничких карактеристика пломбе уговорни орган користи неодређене квалификације чиме се оставља могућност неравноправног третмана понуђача. Конкретно:

а) Захтијевано је да се пломба прави од квалитетне и самогасиве пластике, отпорне, постојане на све атмосферске утицаје (укључујући и УВ зрачење), да испуњава еколошке стандарде и да се може лако рециклирати. Тражи се да се испуњење ових услова докаже документом о испитивању сачињеним од стране независне акредитоване лабораторије.

Овим захтјевом се не дефинише ниједан мјерљив показатељ, ниједан примјењив стандард из којег исходи такав захтјев и ниједан примјењив стандард којим би се захтјев доказао.

Дакле нема објективног критеријума прихватљивости већ су понуђачи остављени на милост и немилост уговорног органа.

б) Даље, под трећом тачком УО захтјева да свака пломба на себи мора имати ознаку јединственог броја те да се исти састоји од 13 цифара. Међутим, УО даље наводи да најмање 4 задње цифре јединственог броја морају јасно да се виде.

Сматрамо да не постоји објективан разлог да пломбе имају 13-цифрени код, поготово ако је следећим захтјевом дефинисано да се најмање 4 цифре требају јасно видјети. Та два захтјева су контрадикторна. Уговорни орган је практично одредио објективан дио захтјева - четири цифре.

ц) Захтијевано је да: „пломба жица мора бити израђена од квалитетне упредене Чврсте и еластичне жице која је обложена провидним самогасивим или незапаљивим материјалом.... Прекидна сила пломбне жице не смије бити мања од 13 daN....“

Не постоји објективан разлог да пломба жица не смије бити топло цинкована или од нехрђајућег челика. Затим, захтјев да пломба жица мора имати прекидну чврстоћу од 13 kN је такође неоправдан и произвољан. Потпуно је нејасно из којег техничког услова је овај захтјев постављен. Познато је једино да је у извјештају о испитивању пломбе поменутог произвођача тако написано. И поново без објашњења поријекла таквог захтјева. Оштећење пломба жице је у сваком случају доказ да је пломба оштећена па дефинисање егзактне минималне прекидне силе није у складу са функцијом саме пломбе. Надаље, све пломбе су тако конструисане да је немогуће поново вратити жицу у пломбу након извлачења или оштећења. То је основна улога пломбе тако да је овај захтјев потпуно сувишан.

д) С обзиром на примјену пломби, на елементима мјерне опреме купца, захтјев за могућност фиксирања пломбе за подлогу је потпуно произвољан. Уколико се жели обезбједити непримјењено одвртање користи се завртањ са рупом који је већ давно измишљен и чија примјена је масовна. Захтјев УО који се односи пломбирања главе завртња апсолутно је неоправдан. Уговорни орган настоји прихватити рјешење дефинисано у пломби овог произвођача иако без ваљаног разлога. Наиме, код описане пломбе руковалац мора сам пробушити рупу на пломби што доводи до модификације исте. Поред тога није дефинисано ни којом силом треба касније приврнути завртањ тако да се с једне стране онемогући његово одвртање, а да се са друге стране не оштети сама пломба. Описом пломбе се поставља захтјев по којем корисник пломбе треба да врши прилагођења бушећи пломбу, што значи да пломба није прилагођена намјени. Комплетан опис у оквиру овог параграфа је толико нејасан и збуњујући да га ни сам произвођач пломбе не може разумјети.

е) Као да претходни услови нису довољно ограничавајући уговорни орган захтијева да „све што није наведено и назначено у спецификацији, подразумијева обавезну примјену одговарајућих стандарда (ЈУС, ИЕЦ и других компатибилних стандарда). Овакав захтјев у тендерској документацији је потпуно неприхватљив јер оставља уговорни орган да према властитом нахођењу одређује шта то није наведено и према којем стандарду.

Поставља се питање како други корисници пломби, било да су електродистрибуције, водоводи, испоручиоци плина могу обезбједити своја мјерна мјеста другим пломбама, а да то овај УО „објективно“ није у стању.

Дакле, према овако дефинисаним условима САМО ЈЕДАН ПОНУЂАЧ НА СВИЈЕТУ МОЖЕ ДА ПРОИЗВЕДЕ ЗАХТЈЕВАНУ ПЛОМБУ, те УО поступа у супротности са чланом 3. Закона о јавним набавкама, стога захтијевамо да УО измијени захтјеве који се односе на пластичне пломбе тако да омогући и другим понуђачима равноправно учествовање у предметном поступку јавне набавке.

3. Обрасцем за цијену понуде под ставком 77 захтијеван је одводник пренапона:

ф) 77 Одводник пренапона 10kV према опису у прилогу ком 50

На страни 45-64 Техничке спецификације дефинисан је одводник пренапона. Међутим, у овој техничкој спецификацији УО уопште није дефинисао квалитативне захтјеве. Користе се појмови: ватроуспоравајуће, изузетна својства, изузетна отпорност, испитивање према најновијем стандарду итд.

Наиме, за дефинисање захтјева постоје стандардом дефинисане карактеристике. Опис какав је дат у техничкој спецификацији тендера је у великој мјери сличан описима каталога понуђача Tусо-Rauchem. Сходно напријед наведеном, УО није у складу са чланом 3. Закона о јавним набавкама и чланом 54, став 9 Закона о јавним набавкама који гласи;

„(9) Осим ако није оправдано предметом набавке, у техничкој спецификацији не смије се упутити на одређеног произвођача, на поријекло или на посебан поступак, на марке, патенте, типове или одређено поријекло, ако би се тиме погодновало или би се искључили одређени привредни субјекте или одређени производи. Такве напомене допуштене су само ако се предмет набавке не може довољно прецизно и разумљиво описати, али се без изузетка морају означити са додатком "или еквивалент". Непознавање предмета набавке не ослобађа уговорни орган обавезе за дефинисање предмета набавке на стварно конкурентској основи.”

Слична ограничења је УО поставио и у претходном поступку број 02-0147-1835-03/19 од 29.10.2019.године исте предметне јавне набавке када је захтијевао да водич кабла буде од алуминиј меко жарене жице.

Међутим, наведени захтјев је елиминисан на основу жалбеног поступка јер је исти ограничавао конкуренцију. УО је поступио у складу са Рјешењем број ЈН2-02-07-1-2913-7/19 од 26.12.2019.године те избацио захтјев који се односио на то да водич кабла мора бити од меко жарене жице.

Међутим, УО поред тога што поступа по Рјешењу број ЈН2-02-07-1-2913-7/19 од 26.12.2019.године мијења друге ставке које нису биле предмет жалбеног поступка те додаје нове ставке.

Према ТД број 02-0147-1835-03/19 од 29.10.2019.године УО није захтјевао;

г) за ставку 11 и 12 оспоравни минималан опсег прихватања проводника 16-120/2,5-35 и 6- 95/1,5-16,

х) ставку 77 - оспоравани одводник пренапона који у потпуности одговара описима каталога понуђача Tусо-Rauchem није био захтијеван претходном ТД.

ДОКАЗ: Увид у Тендерску документацију број 02-0147-1835-03/19 од 29.10.2019.године. Сходно томе, да је УО само за ставке 11,12, 75 и 77 ставке упутио да се могу произвести само према опису у прилогу док за друге ставке исто није наведено, све упућује на то да УО поступа у супротности са чланом 3. Закона о јавним набавкама.

Дакле, сходно томе да УО поступа у супротности са чланом 3. Закона о јавним набавкама, захтијевамо од УО да измијени наведене захтјеве како би се поступак предметне јавне набавке могао спровести у складу са Законом о јавним набавкама.

4 Такође, у нацрту уговора УО дефинише уговорну казну у износу од 2% вриједности наручене робе за сваки дан закашњења, позивајући се на Закон о облигационим односима.

Међутим, Закон о облигационим односима не утврђује вриједност уговорне казне већ то оставља уговорним странама. Сматрамо де је Нацртом уговора дефинисана превисока уговорна казна. Чланом 274 Закона о облигационим односима је дефинисано смањење уговорне казне у случају да је она превисока.

Закони су на снази у Републици Српској затезну камату регулишу на начин:

Према Закону о затезној камати (Сл. гл. РС, број 61/18) - 0,03% дневно

- Према Закону о измјенама Закона о поступку индиректног опорезивања (Сл. гл. БИХ; број 100/13) - 0,04 % дневно и

- Према Закону о измјенама и допунама Закона о пореском поступку Републике Српске (Сл. гл. РС, број 67/13) - 0,03 % дневно.

Евидентно је да је уговором предвиђена казна 50 пута већа од било које законске затезне камате.

Сходно наведеном захтијевамо да УО износ затезних камата на дневном нивоу усклади са Законом о затезној камати Републике Српске.

Стога, подносилац жалбе предлаже да Уговорни орган у складу са чл. 100. став 3. Закона о јавним набавкама донесе Одлуку којом у цијелости усваја предметну жалбу као основану и измијени оспоравану ТД на начин предложен у жалби.

Уколико Уговорни орган не усвоји ову жалбу, подносилац жалбе захтјева да исту у року од 5 дана прослиједи Канцеларији за разматрање жалби Филијала Бања Лука, те подносилац жалбе предлаже да Канцеларија за разматрање жалби Филијала Бања Лука исту усвоји и поништи оспоравану ТД, јер иста није усклађена са Законом о јавним набавкама.

Подносилац жалбе захтјева поврат накнаде за покретање жалбеног поступка, у износу којем одреди другостепени орган, на основу члана 108. став 6. Закона о јавним набавкама.

У изјашњењу на жалбу Уговорни орган наводи:

У поступку јавне набавке „Материјала за мјерна мјеста и прикључке“, потенцијални понуђач “Bes.CO” д.о.о. Сански Мост, у својој жалби бр. 565/20 од 13.04.2020. године (примјерак жалбе достављамо КРЖ - Филијала Бања Лука) истиче више жалбених на које се Уговорни орган појединачно изјашњава на сваки од њих.

Везано за жалбене наводе потенцијалног понуђача “Bes.CO” д.о.о. Сански Мост, Уговорни орган истиче следеће:

- У вези жалбеног навода **бр.1 пасус а**, сматрамо да је исти у потпуности неоснован. Изоловане одвојене стезалке користе се за радове са самоносивим кабловским снопом али и са другим кабловима типа PP00 или слични, различитих пресека. Као примјер наводимо прикључење расвјетних тијела на самоносиви кабловски сноп, гдје је прикључни кабал за расвјетно тијело PP00 3x2,5 mm² или 3x1,5 mm² На основу наведених чињеница сматрамо да је овај жалбени навод у потпуности неоснован.

-У вези жалбеног навода **бр.1 пасус б**, Уговорни орган се у обављању своје дјелатности често сусреће са одштетним захтјевима од стране корисника дистрибутивне мреже за насталу штету због кварова на мјерним мјестима и прикључцима на дистрибутивну мрежу. Анализом тих кварова, установљено је да је већина настала управо због лоших контаката на изолованим одвојеним стезалкама. Битно је нагласити да смо у својој пракси имали случај када је један понуђач извршио фалсификовање потврде о извршеним испитивањима од стране акредитоване лабораторије. Због свега наведеног, Уговорни орган се одлучио на овакве услове приликом куповине изолованих одвојних стезалки те и овај жалбени навод одбија као неоснован у цијелости.

-У вези жалбеног навода бр.1 **пасус ц**, Уговорни орган такође одбија као неоснован. Мишљења смо да за ове артикле није неопходно достављање документације као за артикле 11. и 12, из разлога што се оне доста мање користе, а из искуства знамо да код ових стезалки нисмо имали никакве проблеме.

-У вези жалбеног навода бр.1 **пасус д**, Уговорни орган захтјева достављање копије опсега акредитације лабораторије која потврђује да је лабораторија акредитована да врши испитивања по стандарду EN50483. Да би се увјерили да су извршена сва испитивања захтјевана стандардом као и да их је извршила лабораторија која је овлашћена за оваква испитивања, сматрамо да је овакав захтјев потпуно оправдан. Такође сматрамо да достављање таквог документа не представља никакав проблем, јер је као што је навео потенцијални понуђач, акредитација лабораторије јавни документ. С обзиром на све наведено, Уговорни орган сматра да је и овај жалбени навод у потпуности неоснован.

-У вези жалбеног навода бр.2 **пасус а**, Уговорни орган сматра да је на неком мјерном слогу веома битан елемент квалитет саме пластике од које је израђена плomba. Чињеница да се мјерна мјеста налазе и на отвореном простору, гдје су изложена свим временским условима на и UV зрачењу, потпуно оправдава овај технички захтјев, те и овај жалбени навод сматрамо у цијелости неоснованим.

-У вези жалбеног навода бр.2 **пасус б**, Уговорни орган врши евидентирање свих уграђених плomba. Евиденције се врше на више мјеста (записници о уградњи као и софтвер за обрачун и наплату). У серијском броју плombe садржани су разни подаци, као што су Радна јединица на којој се плomba користи, серија односно број испоруке којој плomba припада као и сами редни број. Потенцијални понуђач потпуно погрешно тумачи захтјеве по овом питању. Плomba је састављена из два дијела, кућишта и уметка. На кућишту плombe мора јасно да стоји јединствени број плombe, а на уметку задња четири броја

јединственог броја пломбе. Број на уметку потврђује информацију да уметак одговара постављеној пломби. Уговорни орган такође одбија као неоснован и овај жалбени навод.

-У вези жалбеног навода бр.2 **пасус ц**, Уговорни орган је дефинисао материјал од кога је жица израђена. Потенцијални понуђач се осврће на методе заштите од корозије што Уговорни орган није ни дефинисао у својим захтјевима. Такође се осврће на прекидну силу жице. Сматрамо да је захтјев за прекидну силу жице оправдан. Пломбном жицом се осим самог бројила пломбирају и стезалке за успонске водове, као и сама врата ормара те је из тог разлога овај захтјев оправдан. Као и претходне, Уговорни орган одбија и овај жалбени навод као неоснован.

-У вези жалбеног навода бр.2 **пасус д**, Уговорни орган исти одбија као неоснован у цијелости. Наиме, као примјер гдје се врши пломбирање вијака а гдје није могуће користити завртње са рупом, навешћемо пломбирање напонских грана код полуиндиректних мјерних мјеста. С обзиром да је општепознато да су напони за напонске гране полуиндиректних мјерних мјеста узимају директно са сабирница 0,4 kV дијела постројења односно мјерног мјеста, коришћење вијака са рупом било би немогуће. Уговорни орган на овај начин врши унифицирање поступка пломбирања свих елемената на мјерном мјесту.

-У вези жалбеног навода бр.2 **пасус е**, с обзиром да се ради о веома битном елементу, који штити мјерно мјесто од разних злоупотреба и малверзација, а које је некада јако тешко уочити, те неријетко захтјева и одређене експертизе, сматрамо да је употреба стандарда јако битна. С тога и овај жалбени навод одбијамо као неоснован у цијелости.

-У вези жалбеног навода **бр.3**, Уговорни орган сматра да је за заштиту енергетских трансформатора у дистрибутивним трафостаницама врло важан одабир одводника пренапона. Поред основног захтјева заштите трансформатора од атмосферских пренапона, веома битан захтјев који се ставља пред одводнике пренапона је избјегавање нежељених пробоја одводника.

На нашем подручју изражен је велики изокерануички ниво који износи око 50 грмљавинских дана у години. Иако нам нису познати резултати мјерења, искуствено нам је познато да су струје атмосферских пражњења доста велике. У пријератном периоду за заштиту су се користили одводници пренапона са силицијум карбидом (SiC). За наше подручје „Механика“ Трбовље је развила посебну конструкцију, како би отклонила недостатке који су везани за ово атмосферско подручје. Поред тога, ти одводници са порцуланским тијелом изазвали су пролазне земљоспоје на далеководима, тако да су се кварови некада тражили дуже вријеме. Након појаве на тржишту одводника пренапона са цинк оксидом (ZnO) реномираних свјетских произвођача, ријешили смо се свих проблема са одводницима пренапона, на свим мјестима гдје су били уграђени. У радној јединици „Електро-Требиње“ прво уништење одводника десило се након три године од почетка уградње наведених одводника.

После употребе одводника пренапона сумњивог квалитета, почињу велики проблеми што се огледало у сљедећем:

- Безразложна прорада и изазивање трајног земљоспоја чак и у врелим љетним данима без облачности;
 - Уништење огромног броја одводника у грмљавинским данима (чак 30 комада за један викенд на подручју радне јединице „Електро-Требиње“;
 - Једновремени прелаз свих одводника у стање трајног земљоспоја по једној фази на свим трафостаницама на већим дужинама далековода (око 15 километара).
- По нашим статистикама више од 80% кварова на високом напону изазивају одводници пренапона а мање од 20% сви остали узорци (пад стуба, прекид и запетљавање проводника, пад дрвећа на проводнике, пожари и слично). По прописима је предвиђено да се једанпут годишње скине 10% свих одводника и изврши њихово испитивање. У нашим условима преко 50% свих одводника бива уништено током прве године употребе.

Због наведених узрока наше предузеће трпи велике штете које се огледају у сљедећем:

- Додатни трошкови замјене одводника пренапона;
- Трошкови радних сати потребних за тражење и отклањање кварова;
- Трошкови горива и амортизације возила;
- Трошкови неиспоручене електричне енергије;
- Повећање незадовољства и примједби потрошача и стварање негативног имица;
- Изазивање штета код привредних субјеката;
- Стварање изговора потрошачима да избјегавају плаћање рачуна за утрошену електричну енергију ;
- Неповјерење у професионалне способности одговорних лица у нашем предузећу од стране наших радника и од стране потрошача;
- Ствара се неповјерење електромонтера у одводнике пренапона што доводи до избјегавања њиховог постављања а то директно доводи до повећања броја кварова на трансформаторима.

Због свега наведеног, ради спријечавања настанка даљих штета на наше предузеће, одлучили смо се за високе критеријуме приликом набавке одводника пренапона. Такође сматрамо да постављене критеријуме може да задовољи сваки озбиљан произвођач одводника пренапона.

Због свега наведеног, овај жалбени навод сматрамо у потпуности неоснованим.

- У вези жалбеног навода **бр.4**, који се односи на "затезну законску камату" коју наводно Уговорни орган захтијева тендерским документом у предметној набавци, она апсолутно није тачна. Ми као Уговорни орган смо у тачки 3.6. и нацрту уговора тендерског документа предметне набавке навели да ћемо у случају кашњења у испоруци роба, до којег је дошло кривицом одабраног понуђача на основу Закона о облигационим односима наплатити "уговорну казну" у износу од 2% од вриједности наручене робе за сваки дан закашњења, с тим да укупан износ уговорене казне не може прећи 10% вриједности уговора.

Наглашавамо да су "законска затезна камата" (која се искључиво односи и примјењује на кашњење новчаних обавеза и законом је уређена) и "уговорена казна" потпуно два различита појма, те сматрамо да је потенцијални понуђач овдје несмотрено погријешио, као да не познаје ову проблематику, иако је велики пословни систем који годинама успјешно послује на тржишту.

Уговорни орган је увјек настојао и убудуће ће настојати да у поступку јавних набавки штити своје интересе као и интересе својих крајњих купаца, да полаже на безбједности радника и осигура квалитетан материјал за своју дијелатност, а не да тендерску документацију прилагођава потенцијалним понуђачима како би то они желјели, што нам и Закон о јавним набавкама БиХ изричито забрањује чланом 3. (Општи принципи).

На основу свега наведеног, Уговорни орган предлаже да КРЖ- Филијала Бања Лука одбије у цијелости као неосновану жалбу потенцијалног понуђача "Bes.CO" д.о.о. Сански Мост.

У одговору на изјашњење Уговорни орган наводи следеће:

1. У вези жалбеног навода 1, који се односи на стезаљке из ставки 11 и 12 обрасца за цијену понуде:

а) Жалбом се споре и доње и горње границе захтијевањег опсега проводника. Доње границе не би требале бити мање од 16 мм², а горње границе не би требале бити веће од • 70 мм². УО покушава да правда захтјев за минималним пресеком отцјепног проводника за стезаљке наводећи примјер повезивања свјетиљки јавне расвјете.

Није јасно зашто УО у оквиру набавки за мјерна мјеста и прикључке потенцира јавну расвјету која је у надлежности локалних заједница. Дакле, овај уговорни орган нема обавезу одржавања јавне расвјете, а самим тим ни са проводницима за њихово повезивање нити набавком друге опреме у овом предметном поступку. Предмет набавке је дефинисан тендерском документацијом и то је опрема за мјерна мјеста и прикључке према тачки 3 ТД.

Дакле, оваква тврдња УО није основана па самим тим није доказано да је УО поставио објективан захтјев за опсегом пресека изолованих отцјепних стезаљки.

УО у свом изјашњењу није образложио зашто је захтијевао минималне горње границе опсега од 120 мм² и 95 мм². УО нема у примјени проводнике већег пресека од 70 мм², а за које се користи предметна опрема, односно, УО није дао нити један аргумент који би послужио као доказ да им је потребна опрема за проводник наведених горњих граница пресека. Дакле, УО није оспорио тврдњу жалиоца изнесене у овом жалбеном наводу.

Стандардом на који се позива УО, тачније низом стандарда EN50483, прецизно је дефинисано уз које се проводнике користи опрема коју овај стандард дефинише. То су проводници према стандарду HD626. Проводници типа PP00. које УО помиње у свом изјашњењу не спадају под овај стандард. Проводници PP00 имају изолацију од PVC, док се стандард HD 626 односи искључиво на проводнике са изолацијом од полиетилена или умреженог полиетилена.

ДОКАЗ 1: Извод из стандарда - измјена 1

Осим тога површине попречних пресека 1,5мм² и 2,5мм² нису у складу са стандардом на којем инсистира уговорни орган. Стандардом предвиђени опсези проводника нису мањи од 4мм². Инсистирањем на стандарду EN50483, УО се ограничава у смислу примјењивости других стандарда на предметну опрему.

ДОКАЗ 2: Извод из стандарда - измјена 2

Поред тога, Правилник о прикључењу на нисконапонску електродистрибутивну мрежу Електропривреде РС као најмање пресеке дефинише 10мм² за бакарне, а 16 мм² за алуминијумске проводнике, док Техничка препорука бр. 13 Електропривреде Србије за минималне пресеке дефинише 6мм² за бакарне, а 16мм² за алуминијумске проводнике.

ДОКАЗ 3: Извод из Правилника о прикључењу на нисконапонску електродистрибутивну мрежу Електропривреде РС

ДОКАЗ 4: Извод из техничке препоруке бр. 13 Електропривреде Србије

Дакле, УО самоиницијативно покушава да прошири подручје употребе ове опреме изван стандардом захтијеваних услова, а да терет такве примјене пребаци на понуђача.

Из оваквог изјашњења се намеће закључак да УО не користи предметну опрему у складу са стандардом на који се позива. Према томе је позивање на стандард, испитивања према стандарду у акредитованим лабораторијама, достављање акредитације лабораторије сасвим беспредметно. Стандард јасно дефинише да се испитивањима потврђује понашање опреме у стандардним условима примјене. Одступање од стандардних услова примјене по аутоматизму поништава све налазе типских испитивања извршених према стандарду. Осим тога стандард EN50483 у својој области примјене даје напомену да његов циљ није поништење потврда о усклађености опреме добијених на основу стандарда важећих прије увођења стандарда EN50483, према томе УО би могао наћи други начин дефинисања квалитета опреме.

ДОКАЗ 5: Извод из стандарда EN50483

б) Изјашњење УО по овом жалбеном наводу уопште није везано за сам жалбени навод. УО помиње анализу кварова при чему даје уопштен закључак да је већина кварова наступила због лоших контаката на изолованим одвојним стезаљкама. Наравно да ту настаје већина кварова, али поставља се питање да ли је то посљедица неисправне примјене, неисправне монтаже или саме стезаљке. УО не даје образложење нити је у стању то утврдити. Како је у свом изјашњењу за претходни жалбени навод изнио и сам УО, евидентно је да исти није користио предметне стезаљке у складу са одредбама стандарда који се на њих примјењује. Предметна опрема није намијењена коришћењу са проводницима типа ПП, тако да није чудно што је УО имао лоша искуства са предметном опремом кад је не користи у складу са стандардом. С друге стране, Закон о јавним набавкама је оставио простор за УО да може провјерити сваки документ који им се чини спорним. То што је УО наводно неко од понуђача доставио фалсификован документ, не може бити повод за преузимање надлежности тијела за оцјењивање усаглашености.

Законодавац је надлежност над оцјењивањем усаглашености додијелио независним тијелима за оцјењивање усаглашености. Уговорни орган треба да у складу са својим потребама дефинише карактеристике опреме позивајући се на стандардима прописане величине, а не да оцјењује усклађеност са стандардом. Од понуђача се према члану 54 Закона о јавним набавкама могу тражити одговарајући докази, међутим прописивање садржаја, односно захтијевање комплетних извјештаја о испитивању није у складу са Законом о јавним набавкама.

ц) Изјашњењем на овај жалбени навод уговорни орган показује властиту недоследност. Како је могуће у једној реченици изјавити да са овом врстом стезаљки немају лоших искустава али да је мало користе. Па ако немате лоших искустава зашто је мало користите? Ово је само још један доказ да уговорни орган површно приступа избору опреме. Штавише, ово је доказ више да УО погрешно примјењује одредбе Закона о јавним набавкама:

када је ријеч о опреми за коју не дефинишу прецизне захтјеве добију добру опрему, а са опремом за коју се труде да је дефинишу до најситнијих детаља добију опрему која им прави проблеме. .

д) УО сам прихвата чињеницу да је акредитација лабораторије јаван документ, а и даље захтијева достављање ове акредитације. Документи акредитације лабораторије су документи који се издају на релацији националних тијела за акредитацију и установа за оцјењивање усаглашености. Независна установа за оцјењивање усаглашености није странка у поступку јавне набавке тако да захтијевање достављања оваквог документа није у складу са Законом о јавним набавкама. УО не може захтијевати достављање докумената кореспонденције између трећих лица, и то кореспонденције у којој не учествују ни понуђач ни уговорни орган. Не може се понуђач оптерећивати обавезом достављања документације која се не односи ни на њега ни на предмет набавке. Такав захтјев свакако излази из оквира Закона о јавним набавкама.

2. У вези жалбеног навода 2 који се односи на предметну пломбу:

а) Слажемо се са УО да је квалитет материјала битан за предметну опрему. Међутим, предмет жалбе није квалитет пластике, већ начин на који је УО утврдио параметре квалитета пластике. Понављамо жалбени навод да уговорни орган није дефинисао нити један мјерљив параметар квалитета пластике. УО се у свом изјашњењу уопште не дотиче жалбеног навода нити оспорава чињеницу да није дефинисао мјерљиве параметре квалитета захтијеваног материјала. Такође, УО није дефинисао нити стандарде или било које друге документе, који су доступни свим понуђачима, а којима је дефинисан начин доказивања карактеристика предметне опреме.

б) Вјерујемо да би уговорни орган могао навести „објективне“ разлоге и за постојање много више цифара пломбе, чак и више од броје цифара ЈМБГ, тако да даљи коментари на овај захтјев нису потребни.

ц) Захтјев за чврстоћом жице није захтјев из дефинисан стандардом. Дакле, произвољан је. Стандардом су дефинисане класе пломбе али се нигдје не дефинише чврстоћа саме жице. Не може предметом јавних набавки бити опрема чије се карактеристике дефинишу произвољно, мимо било каквих прописа и стандарда. Чак ни уговорни орган не даје никакав мјерљив податак који су евентуално емпиријски утврдили. Овим подсјећамо да је сврха пломбе да осигура мјерно мјесто од неовлаштеностог приступа обезбјеђујући видљив и неизбрисив траг о неовлаштеностом приступу. Пломба није предвиђена да својом чврстоћом обезбиједи мјерно мјесто од неовлаштеностог приступа.

д) УО као илустрацију наводне потребе за заштитом вијка од одвртања наводи илустрацију напонске гране за коју постоји много више начина заштите, као што је на примјер постављање вијка на мање доступно мјесто. Чак ни у случају који наводи уговорни орган коришћење вијка са рупом није немогуће. Дакле, изјашњење на овај жалбени навод није аргументовано већ произвољно.

е) Уговорни орган сасвим погрешно тумачи жалбени навод.

Слажемо се да је примјена стандарда веома важна. То је дефинисано и чланом 54 ЗЈН који каже да се техничке карактеристике дефинишу на основу стандарда. Међутим, сви стандарди на које се позива у тендерској документацији морају бити дефинисани од стране уговорног органа, њиховим идентификационим подацима: словном ознаком и бројем. Дефинисање стандарда на начин: „све што није наведено и назначено у спецификацији, подразумијева обавезну примјену одговарајућих стандарда (JUS, IEC и других компатибилних стандарда)“ је потпуно неодређен и нетранспарентан.

Потребно је да УО дефинише који су то стандарди. Уколико их не може дефинисати овакав захтјев мора елиминисати из предметне тендерске документације,

ф) Техничка спецификација за ову ставку је преписана из каталога једног произвођача, те УО наводи детаље толико прецизне да их само произвођач ЕЛНОС БЛ д.о.о Бања Лука може задовољити. Преписивање карактеристика иде толико далеко да су преписани пасуси на еквивалентном наредби, иако је остала документација ијекавска. Конкретно:

и. квалитетне и самогасиве пластике која одговара свим основним стандардима, која је отпорна и постојана на све атмосферске утицаје (укључујући и УВ зрачење), испуњава и еколошке стандарде и може се лако рециклирати.

ии. Кућиште пломбе је прозирно како би се јасно видело закључано стање и оба краја такозване пломба жице

иии. Обезбјеђује лаку, једноставну и ефикасну монтажу,... тако да исту није могуће отворити без видног оштећења

И остали описи дати у тендерској документацији су такви да упућују на овог произвођача. Сматрамо да УО техничку спецификацију за ову ставку није дефинисао у складу са чланом 54. и чланом 3. Закона о јавним набавкама.

ДОКАЗ 6: Извод из каталога произвођача Елнос БЛ д.о.о. Бања Лука

3. У вези жалбеног навода 3 који се односи на одводник пренапона:

У потпуности се слажемо са УО да је избор одводника пренапона врло важан и то нигдје у жалби нисмо ни спорили. Уопште жалбом није оспорено ни да уговорни орган има потребе за квалитетним одводницима пренапона. Такође, жалбом нисмо оспорили да су ZnO одводници квалитетнији од SiC одводника. Заиста немамо намјеру да жалбом оспоримо потребу за квалитетним одводницима пренапона. Међутим, не можемо да не укажемо на неке нелогичности које сам уговорни орган износи у изјашњењу.

Као на примјер: Уговорни орган тврди како су уградњом ZnO одводника пренапона прво уништење одводника имали тек након три године. Само пар пасуса касније тврде како у њиховим условима преко 50% одводника бива уништено током прве године употребе.

Оно што жалбом наводимо, а што УО покушава да прикрије, јесте да уговорни орган техничке захтјеве није дефинисао на законом прописан начин.

Уговорни орган нити једним својим наводом није демантовао ову тврдњу, а свакако није понудио ниједан доказ да овај жалбени навод није основан.

Уговорни орган је и сам утврдио, у вези претходног жалбеног навода, да је примјена стандарда неопходна. Када би се упознао са одредбама стандарда, када би препознао своје потребе у оквиру истих и када би на основу стандарда дефинисао техничке захтјеве уговорни орган би увелико смањио непријатности које им проузрокују тешки временски услови којима су изложени.

Стандард на који се уговорни орган позива, IEC 60099-4, даје анексом D веома јасна упутства о подацима који се траже приликом набавке одводника тако да заиста нема потребе за маркетиншким квалификацијама типа: изузетна својства, изузетна отпорност, ватроусторавајуће. Дефинисање материјала од којег је израђено кућиште, технологије израде језгра, шипке од стаклених влакана, број шешира,

нестандардна подносила вриједност ударног напона, нестандартна вриједност подносиога наизмјеничног напона 50 Hz су захтјеви који имају ограничавајући ефект.

Уговорни орган уводи и преседан да извјештаје достављене од стране једне акредитоване лабораторије треба овјерити друга акредитована лабораторија.

Тврдња УО да се одлучио за високе критеријуме приликом набавке одводника пренапона је потпуно неоснована. Високи критеријуми се дефинишу називном струјом одвода, енергетском апсорпцијом, прецизним одређивањем трајног и радног напона, а не избором материјала кућишта, технологијом израде штапа, одредницама „изузетно“ без мјерљивих података и слично.

Дакле, УО се у изјашњењу на овај жалбени навод уопште не одређује према жалбеном наводу те није јасно на основу чега га одбацује.

4. У вези жалбеног навода 4 који се односи на прописану уговорну казну остајемо при овом жалбеном наводу. УО у свом изјашњењу истиче да је жалилац направио несмотрену грешку јер се законска затезна камата односи на кашњења у плаћању али не и у испоруци робе.

Међутим, посто се ради о облигационим односима који за исти ризик- кашњење, предвиђају исту посљедицу- плаћање одређеног новчаног износа на дневном нивоу, исти морају у бити сагласности у погледу највишег износа на дневном нивоу, па самим тим и казнене одредбе за обадвије стране морају бити максимално 0,03 % на дневном нивоу.

Дакле, уговорна казна на дневном нивоу не може износити више од 0.03 % на основу Закона о затезној камати Републике Српске

Дакле, жалилац предлаже да Канцеларија за разматрање жалби Филијала Бања Лука предметну жалбу усвоји и поништи оспоравану тендерску документацију из разлога горе наведених, те наложи уговорном органу да настави поступак јавне набавке у складу са ЗЈН и предмет.

Подносилац остаје при свим жалбеним наводима изреченим у жалби.

Сходно напријед наведеном, сматрамо да наводи УО у изјашњењу ниси основани, те да је УО поступао у супротности са Законом о јавним набавкама.

Жалилац захтјева накнаду трошкова заступања жалиоца од стране адвоката у складу са чл. 108 Закона о управном поступку и Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката- Сл. гласник РС“број 68/05. Подносилац жалбе захтјева поврат накнаде за покретање жалбеног поступка.

Овај орган је по службеној дужности, прије разматрања жалбе, утврђивао допуштеност, благовременост, те да ли је жалба изјављена од овлашћене особе, у складу а чланом 227. став(1) Закона о управном поступку БиХ, те је утврдио да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћене особе.

У току жалбеног поступка изведени су докази, увидом у прегледану документацију и аката достављених од стране Уговорног органа, и то у:

- Посебну одлуку о покретању поступка јавне набавке број: 01-НО-0112-ХП-169-13-03/19 од 15.02.2019.године,
- Тендерску документацију број: 02-0147-1835-03/19,
- Обавјештење о набавци број: **1081-1-1-110-3-92/19** од 29.10.2019.године,
- Рјешење број: ЈН2-02-07-1-2913-7/19 од 26.12.2019.године,
- Тендерску документацију број: 02-0147-1835-13/19-20 од 10.04.2020.године,
- Писмено изјашњење Уговорног органа број: 02-0147-1835-16/19-20 од 21.04.2020.године.
- Докази о уплати таксе за накнаду покретања жалбеног поступка.
- Други докази у предметном спису.

Поред наведеног, овај орган је по службеној дужности, прије разматрања жалбе, утврђивао испуњеност услова у смислу одредби члана 105 и 108 став(3) Закона о јавним набавкама БиХ и утврдио да су испуњени услови за поступање по истој на начин како дефинишу одредбе наведених чланова.

Након што су предње претпоставке преиспитане, према стању у спису, овај орган је увидом у достављену документацију, односно у наведену Тендерску документацију те анализом сваког

доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а у односу на жалбене наводе и прописани законски поступак, утврдио да је жалба дјелимично **основана**.

У погледу **жалбеног** навода да је Уговорни орган у техничкој спецификацији за ставке 11 и 12. неоправдано захтијевао стезалке IOS 2 минимално 16-120/2,5-35; и IOS 1 минимално 6-95/1,5-16“, такође је Уговорни орган неоправдано захтијевао да се за ове ставке достави комплетан извјештај о типском испитивању стезалки по стандарду EN50483, од стране независне акредитоване лабораторије као и копију опсега акредитације лабораторије која потврђује да је акредитована да врши испитивања по стандарду EN50483, вијеће овог органа сматра да је овај жалбени навод **основан**.

Позивајући се на Правилник о прикључењу објеката крајњих потрошача на нисконапонску дистрибутивну мрежу, као и на стандард HD 636, Жалилац основано наводи да Уговорни орган није дефинисао минимални опсег пресека проводника на стварно објективним потребама Уговорног органа, јер наведеним правилником и стандардом нису прописани проводници пресека које је Уговорни орган захтијевао у техничкој спецификацији.

Вијеће овог органа закључује да је Уговорни орган пропустио да у складу са одредбом члана 102. став(2) Закона о јавним набавкама докаже да постоје чињенице и околности на основу којих је поставио захтјев за ставке 11 и 12 техничке спецификације.

Наиме, Уговорни орган је у изјашњењу између осталог навео да се стезалке користе за радове са самоносивим кабловским снопом, као и са другим кабловима типа PP00, а као примјер наводи прикључење расвјетних тијела, те даље наводи да се у пракси често сусреће са одштетним захтјевима од стране крајњих корисника, за насталу штету због кварова на мјерним мјестима, те да је имао случај да је један понуђач извршио фалсификовање потврде о извршеним испитивањима од стране акредитоване лабораторије.

Овакво изјашњење Уговорног органа није аргументовано, односно Уговорни орган није понудио конкретан одговор у односу на суштину примједби и жалбених разлога које Жалилац истиче у жалбеном наводу, јер јавна расвјета не представља предметну набавку, односно она није у надлежности Уговорног органа већ је у надлежности јединица локалне самоуправе.

Уговорни орган захтјева да се испитивања стезалки врше у складу са стандардом EN50483, а управо према овом стандарду је нестандардан захтјев Уговорног органа о минималном опсегу пресека проводника, што говори о недоследности Уговорног органа приликом дефинисања техничких захтјева, чиме је нарушена одредба члана 53. став(1) Закона о јавним набавкама који прописује да је Уговорни орган дужан да у тендерској документацији да потпуне и јасне информације, како би понуђачи могли на стварно конкурентској основи припремити понуду.

Вијеће овог органа сматра да је захтјев Уговорног органа да се достави комплетан извјештај о типском испитивању стезалки по стандарду EN50483, не представља минимум квалификационих услова, како то прописано одредбама члана 44. ЗЈН БиХ, јер је овакав захтјев постављен нејасно, нејасно је шта се подразумијева под комплетним извјештајем. Дакле, у складу са одредбама члана 54. став(5) и (6) ЗЈН БиХ, прописано је да Овлашћено тијело за оцјењивање усклађености представља независна лабораторија, тијело које ће потврдити усклађеност, надзорно или друго тијело које учествује у поступку оцјењивања усклађености које је од органа државне управе овлашћено да спроводи поступак оцјењивања усклађености, док се под „одговарајућим средством“ сматра технички досијеи које израђује произвођач, односно извјештај о испитивању које саставља овлашћено тијело за оцјењивање усклађености.

Дакле, Уговорни орган у складу са одредбама члана 54. ЗЈН БиХ, може али није обавезан захтијевати доказе о усклађености за било који од предмета јавне набавке. Имајући у виду чињеница да Уговорни орган за сличне ставке захтијева различите доказе о усаглашености,

вијеће овог органа сматра да постоји оправдана сумња у транспарентност поступка предметне јавне набавке.

Према томе, сасвим је јасно да овлашћено тијело за оцјењивање усклађености на крају испитивања доноси Извјештај/атест/потврду о испитивању, те постављени захтјев да су понуђачи дужни доставити **комплетан** извјештај о испитивању је нејасан те представља ограничавање активне конкуренције, односно не представља минимум квалификационих услова, те с тим у вези навод Уговорног органа да је у пракси имао случај да је један понуђач извршио фалсификовање потврде о извршеним испитивањима не представља адекватан и конкретан одговор који је требао бити суштински адекватан и аргументовано поткрепљен у односу на смисао постављеног жалбеног навода, и у односу на смисао одредаба Закона о јавним набавкама на бази којих се предметни захтјев и с њим повезани доказ поставља, а што може имати даљне импликације на опште принципе јавних набавки.

У погледу услова да су понуђачи дужни доставити копију опсега акредитације лабораторије, којим се потврђује да је лабораторија акредитована да врши испитивања по стандарду EN50483, вијеће овог органа сматра да овај услов није у складу са одредбама члана 54. Закона о јавним набавкама.

Наиме, није спорно да Уговорни орган може од понуђача захтијевати да достави увјерење које издаје надлежна институција, овлашћено тијело за оцјењивање усклађености, а којим се потврђује да на одговарајући начин тачно означена роба одговара одређеним спецификацијама или нормама. Међутим Уговорни орган не може од понуђача захтијевати да достави документ који се односи на тијела која нису учесници у поступку, јер Уговорни орган провјерава и оцјењује да ли је понуђач поуздан и способан да изврши уговор у складу са условима утврђеним у тендерској документацији.

У погледу **жалбеног** навода да је Уговорни орган прекршио одредбе члана 3. ЗЈН БХ, јер је на страни 44 тендерске документације дао опис ставке 75. техничке спецификације, који упућује на једног произвођача „Елнос“ д.о.о. Бања Лука, вијеће овог органа сматра да је овај жалбени навод дјелимично **основан**.

Увидом у техничке карактеристике ставке 75. техничке спецификације а које се налазе на страни 44/64 тендерске документације, те исте упоређивањем са техничким подацима из каталога произвођача „Елнос“ д.о.о. Бања Лука, вијеће овог органа сматра да се може извести закључак да техничке карактеристике за ставку 75. упућују на одређеног произвођача.

Према томе, Уговорни орган је био дужан да у складу са одредбом члана 54. став(9) ЗЈН БиХ поред описа означити и са изразом „или еквивалент“, односно да у складу са одредбом члана 54. став(10) ЗЈН БиХ у обрасцу за цијену понуде остави празно мјесто у које понуђач може навести податке о производу и типу одговарајућег производа, такође Уговорни орган је у том случају дужан навести критеријум мјеродаван за оцјену еквивалентности.

Основано Жалилац наводи да Уговорни орган није дефинисао мјерљиве параметре квалитета пластике, односно да није навео на основу којих стандарда ће независне акредитоване лабораторије вршити испитивања.

Наиме, само навођење да је пластика квалитетна и самогасива која одговара свим „основним“ стандардима, која је отпорна и постојана на „све“ атмосферске утицаје, да испуњава и еколошке стандарде, те да се може рециклирати, а да све то треба доказати документом о испитивању сачињеним у независно акредитованој лабораторији, не представљају јасне и прецизне информације на основу којих би акредитоване лабораторије вршиле испитивања, односно у конкретном случају постојала би могућност да Уговорни орган оцјењује да ли је акредитована лабораторија извршила сва испитивања (нпр. нејасно је шта Уговорни орган подразумева под „постојана све атмосферске утицаје“).

Основано Жалилац наводи да не постоји објективан разлог да пломба има 13 цифрени код, јер се у пракси најчешће користи цифрени број од 6-7 цифара, те самим повећањем овог броја доводи до поскупљивања производа.

Вијеће овог органа сматра да Уговорни орган није у складу са одредбама члана 102. став(2) ЗЈН БиХ понудио конкретан одговор, односно није понудио одлучујуће чињенице због којих је прописао да ознака јединственог броја пломбе мора да садржи 13 цифара.

Основано Жалилац наводи да је захтјев да жица мора бити израђена од квалитетне упредене чврсте жице, која је обложена самогасивим или незапаљивим материјалом, те да прекидна сила пломбе жице не смије бити мања од 13 kN, неоправдан и произвољан, јер Уговорни орган није навео материјални пропис или стандард којим су дефинисани захтијеване техничке карактеристике.

Имајући у виду да је сврха пломбе да осигура мјерно или неко друго мјесто од неовлашћеног приступа, те да на тај начин обезбиједи видљив и неизбрисив траг о неовлашћеном приступу, вијеће овог органа сматра да пломба није предвиђена да својом чврстоћом обезбиједи мјерно или неко друго мјесто од неовлашћеног приступа.

Према томе, у вези са предметним спорним питањима Уговорни орган је требао понудити конкретан одговор, као контрааргументацију изношењу разлога Жалиоца, тако да сасвим буде јасно због чега је неприхватљив приједлог Жалиоца да би пломба жице могла да буде топло цинкована или од нехрђајућег челика.

У погледу **жалбеног** навода да је Уговорни орган прекршио одредбе члана 3. ЗЈН БХ, јер је на страни 45 и 46. тендерске документације дао опис ставке 77. техничке спецификације, који упућује на једног произвођача Тусо-Raychem, вијеће овог органа сматра да је овај жалбени навод дјелимично **основан**.

Наиме, из жалбеног навода вијеће овог органа је утврдило да Жалилац не спори право Уговорног органа да има потребу за квалитетним одводницима пренапона, односно не спори да су ZnO одводници квалитетнији од SiO одводника, Жалилац у жалбеном наводу оспорава да Уговорни орган техничке захтјеве није јасно и прецизно дефинисао.

Увидом у техничке карактеристике ставке 77. техничке спецификације а које се налазе на страни 45/64 и 46/64 тендерске документације, вијеће овог органа утврдило је да Уговорни орган захтјева типска испитивања према IEC 60099, ver 3.0, у независној акредитованој лабораторији, те с тим у вези вијеће овог органа сматра да није испоштована одредба члана 54. став(2) тачка а) Закона о јавним набавкама, јер Уговорни орган није оставио могућност да се испитивања врше и у складу са другим стандардима који дефинишу ову област, односно Уговорни орган није додао израз „или еквивалент“.

Техничке карактеристике попут „изузетна својства код момента савијања и силе истезања и изузетна отпорност на механичка и вибрацијска оштећења“ а које су наведене на страни 46/64 тендерске документације, по оцјени овог вијећа су нејасна, непрецизна јер не представљају ни један мјерљив параметар, односно исте су у супротности са одредбом члана 53. став(1) Закона о јавним набавкама и са одредбом члана 3. став(1) Упутства за припрему модела тендерске документације, који прописују да тендерска документација мора да садржи потпуне јасне и прецизне информације, на основу којих понуђач може припремити понуду на стварно конкурентској основи.

Основано Жалилац указује да Уговорни орган није на адекватан начин образложио захтјев да кућиште одводника пренапона мора да буде од посебне врсте полимерног материјала-„Etilen Vinil Acetat (EVA)“, односно Уговорни орган није образложио зашто кућиште одводника пренапона не би могло да буде од другог материјала попут силиконске гуме, који се најчешће користи у пракси.

Вијеће овог органа сматра да је сувишан, односно ограничавајући захтјев да ако су испитивања вршена у властитој акредитованој лабораторији да је потребно да независна лабораторија овјери издати атест. Наиме, одредбом члана 49. став(1) тачка ф) Закона о јавним набавкама, прописано је да Уговорни орган у тендерској документацији могу захтијевати потврду кандидата/понуђача о прихватању контроле робе.

Дакле, Уговорни орган ако посумња да одређена роба не задовољава захтијеване техничке карактеристике, може у складу са горе наведеном одредбом у тендерској документацији прописати могућност контроле квалитета робе у независној акредитованој лабораторији.

У погледу **жалбеног** навода да је Уговорни орган у Нацрту уговора предвидио превисоку уговорну казну у износу од 2% вриједности наручене робе за сваки дан закашњења, а која је за 50 пута веће од законске затезне камате која је прописана Законом о затезној камати РС, вијеће овог органа сматра да је овај жалбени навод **основан**.

Наиме, увидом у тендерску документацију вијеће овог органа је утврдило да је тачком 7.1 и 7.2 Уговорни орган прописао гаранцију за озбиљност понуде и гаранцију за добро извршење уговора, те с тим у вези ово вијеће сматра да се на овај начин Уговорни орган добро обезбиједио од лошег односно некавалитетног извршења уговора, односно од неозбиљних понуда.

Није спорно да Уговорни орган има могућност да у складу са Законом о облигационим односима Републике Српске пропише уговорну казну, међутим за вијеће овог органа спорна је чињеница да је Уговорни орган унапријед прописао одредбу уговора која другу страну-изабраног понуђача ставља у неравноправан положај, јер је Уговорни орган уговорну казну у случају кашњења у испоруци наручене робе прописао у износу од 2% вриједности испоручене робе за сваки дан закашњења, док са друге стране у случају да Уговорни орган/купац не поступи по члану 5. Нацрта уговора примјењивала би се затезна камата која је прописана Законом о затезној камати Републике Српске која на дневном нивоу износи 0,03%.

Дакле, на овај начин прекршене су одредбе члана 15. Закона о облигационим односима Републике Српске, односно нарушено је начело једнаке вриједности давања, јер у заснивању двостраних уговора стране полазе од начела једнаке вриједности давања.

Према томе, Уговорни орган мора водити рачуна да дефинише уговорну казну у висини у којој је прописана законска затезна камата, те мора постојати одређени реципроцитет ова два давања, односно приближна вриједност истих, што је у складу са добрим пословним обичајима и начелом савјесности и поштења. Свако другачије поступање доводи до неравноправности уговорених страна и злоупотребу права из облигационих односа, која је забрањена, што је прописано чланом 13. ЗОО, јер право на уговорену казну треба да буде средство обезбјеђења извршења уговорених обавеза у остављеном року, а не средство за стицање без основа (неосновано богаћење).

Овакав став има своје упориште и у одредбама члана 402. ЗОО-а а који је у вези са чланом 399. ЗОО, којим је дефинисано да одредбе закона о уговореној камати из новчаних обавеза сходно важе и за остале обавезе које за предмет имају ствари одређене по роду.

Вијеће овог органа одбија захтјев за накнаду трошкова правног заступања за састав одговора Жалиоца на изјашњење Уговорног органа од стране адвоката, јер жалбу на тендерску документацију није саставио адвокат, док одговор на изјашњење Уговорног органа није обавезујући у овом поступку, нити је захтијеван од овог органа.

На основу утврђеног чињеничног стања, примјеном одредбе члана 93. став(8) и члана 111. став (1), тачка д) Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ, број: 39/14), члана 231. став(1) Закона о управном поступку БиХ ("Сл. гласник БиХ", број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), одлучено је као у диспозитиву Рјешења.

Повратак уплаћени средстава под тачком 3. диспозитива овог Рјешења ће се извршити посебним актом у складу са чланом 108. став (7) Закона о јавним набавкама БиХ („Службени гласник БиХ, број: 39/14) и чланом 4. Инструкције о начину уплате, контроле и повратка накнада („Службени гласник БиХ“, број:86/14).

Упутство о правном лијеку

Ово Рјешење је коначни управни акт. Против овог Рјешења може се поднијети тужба у управном спору пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА
дипл. правник Марко Колобарић

Достављено:

- „Bes. Со“ d.o.o. Сански Мост,
- МХ „ЕРС Требиње“ МП а.д. Требиње З.П. „Електро-Херцеговина“ а.д. Требиње,
- евиденцији
- а/а

